

בית המשפט העליון

תקציר פסק הדין בבע"ס 5827/19

פלוני נ' פלונית

תמצית פסק הדין

בית המשפט העליון (השופטת י' וילנר, בהסכמת השופטים ע' פוגלמן ו-נ' סולברג) החליט היום פה אחד כי מטעמים של מדיניות משפטית אין להכיר בקיומה של חובת גילוי משפטית בין בני זוג לגבי נטייה מינית או אמונה ומחויבות דתית, ומשכך דין התביעה שהגישו המשיבות נגד המבקש להיות מסולקת על הסף.

תאריך מתן פסק הדין: 16.8.2021

שופטי ההרכב: ע' פוגלמן, נ' סולברג, י' וילנר

רקע: המבקש והמשיבה 1 היו נשואים במשך עשר שנים, ובמהלך נישואיהם נולדו להם שלוש בנות. ביום 15.9.2016 התגרשו בני הזוג. המשיבה ואמה הגישו תביעה נגד המבקש לבית המשפט לענייני משפחה בירושלים, ובה עתרו לפיצוי כספי בסך של חמישה מיליון ש"ח בגין נזקים נפשיים וכלכליים שנגרמו להן, ובפרט למשיבה 1, לטענתן, כתוצאה מהונאתן והטעייתן על-ידי האיש טרם הנישואין ובמהלכם. המשיבות טענו בתביעתן כי האיש הוא הומוסקסואל אשר חי "חיים כפולים", כאשר מצד אחד – הציג עצמו בפניהן כאדם דתי והטרוסקסואל, ומצד שני – ניהל אורח חיים חילוני והומוסקסואלי. בית המשפט לענייני משפחה סילק את התביעה על הסף מחמת היעדר עילה. המשיבות ערערו על פסק דינו של בית המשפט לענייני משפחה לבית המשפט המחוזי בירושלים, אשר קיבל את ערעורן והורה על השבת התיק לבית המשפט לענייני משפחה על-מנת שיברר את התביעה לגופה. על פסק דינו של בית המשפט המחוזי נסבה בקשת רשות הערעור דנן.

עיקרי פסק הדין

בפסק הדין (מפי השופטת י' וילנר) נקבע כי יש ליתן רשות ערעור, לדון בבקשה כבערעור ולקבל את ערעורו של המבקש על פסק דינו של בית המשפט המחוזי. ככלל, נקבע כי המשפט והכללים המשפטיים אינם המסגרת המתאימה לריפוי כאבי לב כתוצאה ממערכות יחסים בין בני זוג והם לא נועדו למשטר את נטיות הלב. טענות כלפי בן זוג שהסתיר את רגשותיו הכנים כלפי בן זוגו האחר; את מניעיו האמיתיים למיסוד הקשר בניהם; את עוצמת משיכתו המינית לבן זוגו ולאחרים או לאחרות; את מושאי תשוקתו; את הרהוריו וצפונות לבו – כל אלה אינן טענות שראוי להן להתברר ולהתלבן בבית המשפט. כך, התרופות המוסדרות במסגרת חוק החוזים (תרופות בשל הפרת חוזה), התשל"א-1970, אינן כוללות תרופות ללב שבור או לכאביו של מי שציפיותיו ממערכת היחסים הקרובה והמשמעותית לו ביותר לא התממשו. על רקע האמור נקבע כי אך מטעמי מדיניות משפטית, אין מקום להכרה בחובתו המשפטית של אדם לגלות לבן זוגו האחר, טרם הנישואין, את נטיותיו או העדפותיו המיניות. ודוק, אין בכך כדי לשלול הכרה בחובתו המוסרית-ערכית של האדם לגילוי

כאמור. עוד צוין כי, הנטייה המינית של האדם, היותו הומוסקסואל, הטרוסקסואל או בייסקסואל – אם הוא נמשך מינית לגברים או לנשים, אם הוא מעורב רגשית עם גברים או עם נשים, אם הוא מעוניין לחלוק את חייו הזוגיים עם גברים או נשים, כל אלה ועוד, הן שאלות הנוגעות, בעיקרו של דבר, לתחושותיו ולרגשותיו האישיים והפרטיים ביותר של האדם, לעצמיותו ולזהותו הפנימית. הכרה בחובתו המשפטית של אדם לשתף את בן זוגו האחר בכל אלה, דקדוק משפטי וחקירה ליטיגטורית בהם, עלולים לפגוע קשות בפרטיות של האדם ביחס להיבטים האישיים והאינטימיים ביותר הקשורים למרחבו הפרטי ולעולמו שלו. בהקשר זה הודגש כי על מנת לברר לעומק את הנסיבות של כל מקרה ומקרה, בית המשפט יידרש להיכנס אל תוך מגירות הנפש של בעל הדין ולחדור אל נימי הנימים האינטימיים והרגישים ביותר של צפונותיו, לעיתים כאלה שאינם נהירים לו עצמו. מדיניות משפטית ראויה תבקש, אפוא, להימנע מפגיעה כה קשה בפרטיות ובאוטונומיה של האדם.

לכל האמור, יש להוסיף כי דיון בתביעות מהסוג האמור עלול להביא להצפת בתי המשפט בגין אי-גילוי של עניינים רגשיים-ואינטימיים בין בני זוג, וכי תוצאה זו אינה רצויה אף משיקולים מעשיים ותועלתניים של מניעת השקעת משאבי מערכת המשפט לבירור רגשותיו והרהורי לבו של אדם ביחס לעצמו ולבן או לבת זוגו.

לבסוף צוין כי אין להכיר אף בחובת גילוי משפטית בהקשר של אמונותיו ומחויבותו הדתית של בן הזוג, שכן, אף עניין זה נכלל בגדר ההיבטים האישיים, הרגשיים והפנימיים של בן הזוג.

לאור כל האמור, הוחלט לבטל את פסק דינו של בית המשפט המחוזי, ולהותיר על כנה את תוצאת פסק דינו של בית המשפט לענייני משפחה, שלפיה תביעת המשיבות מסולקת על הסף.

השופט ע' פוגלמן הצטרף לפסק דינה של השופטת י' וילנר. נקבע כי בכל הנוגע לחובת גילוי של נטייה מינית או התנסויות מיניות, אין זה ראוי שחרב המשפט תהא תלויה מעל ראשם של בעלי הדין. רצונו של אדם לשלוט במידע שנוגע לנטייתו המינית מבוסס בין היתר על כך שהליך גיבוש הנטייה המינית הוא הליך אישי והדרגתי, אשר מלווה פעמים רבות במחירים אישיים, משפחתיים וחברתיים כבדים. הטלת חובת גילוי משפטית בהקשר זה עשויה לאלץ אדם לחשוף את מחשבותיו בדבר נטייתו המינית גם אם טרם הגיע להשלמה עמן, ולחלופין לאלצו שלא לפעול למימושן. כך או אחרת, חובת גילוי שכזו תכתוב לאדם את סיפור חייו, להבדיל מאפשרותו לכתוב סיפור זה בכוחות בעצמו.

השופט נ' סולברג הצטרף לעיקרי פסק דינה של השופטת י' וילנר. לצד זאת, הדגיש השופט נ' סולברג כי אין מקום לבחון את השאלה באספקלריה של פגיעה באוטונומיה של בן הזוג שבחר שלא לחשוף מידע מהותי כגון נטייה מינית או מחויבות דתית. זאת, משום שאל מול פגיעה זו עומדת זכותה של בת זוגו מנגד, לספר את סיפור חייה ולהימנע מכניסה לחיים משותפים המיוסדים על חוסר אמון בנושא מהותי לחיי הזוגיות. כן הדגיש השופט נ' סולברג, כי למרות התוצאה, אין לראות בפסק הדין משום גושפנקא או הכשר מוסרי להסתרת מאפיינים ופרטים מהותיים בין בני זוג בטרם הנישואין.